

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовao Комисију

Сходно члану 127 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду и члану 128 Закона о високом образовању, Комисију за преглед и оцену докторске тезе коју је предала Ана Сивачки, мастер, под насловом *Фразеологизми с конституентом соматског порекла у албанском језику и њихови преводни еквиваленти у српском*, именовало је Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на IV редовној седници одржаној 19. априла 2017. године. Веће научних области друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду је својом одлуком (02 Број: 61206-891/2-15) од 10. марта 2015. године прихватило извештај о подобности теме и дало је сагласност за израду докторске дисертације.

2. Састав Комисије:

1. Ментор: др Предраг Мутавцић, доцент, Филолошки факултет – Београд
Ужа научна област: Балканологија
Датум избора у звање: 22. април 2014.
2. др Мерима Кријези, доцент, Филолошки факултет – Београд
Ужа научна област: Албанологија
Датум избора у звање: 11. март 2014.
3. др Вања Станишић, ванредни професор, Филолошки факултет – Београд
Ужа научна област: Палеославистика
Датум избора у звање: 03. септембар 2013.
4. др Душан Батаковић, научни саветник, Балканолошки институт САНУ – Београд
Ужа научна област: Историја
Датум избора у звање: 02. новембар 2011.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Име, име једног родитеља, презиме	Ана (Владимир) Сивачки
Датум рођења, општина, република	12. март 1978. године, Земун, Србија
Датум одбране, место и назив мастер тезе	Мастер рад под називом „Приказ историјског развоја и фонетских промена вокала у српском и албанском језику“ под менторством проф. др Вање Станишића, кандидаткиња је одбранила 19.02.2009. године.
Научна област из које је стечено академско звање мастера	Албанологија

Кратка биографија

Ана Сивачки рођена је 12.03.1978. године у Београду, где је завршила основну и средњу школу. На Филолошком факултету Универзитета у Београду дипломирала је 2008. године, чиме је стекла звање професор албанског језика и књижевности. На истом факултету је 2009. године завршила мастер академске студије другог степена чиме је, по успешној одбрани рада, стекла звање дипломираног професора албанског језика – мастер (студијски програм Албански језик и књижевност).

На Катедри за албански језик, књижевност, културу током докторских студија била је ангажована током три школске године (2010/2011, 2011/2012, 2012/2013) као докторанд-сарадник у извођењу вежбања на предметима *Увод у албанологију* и *Историја албанског језика са дијалектологијом*. Поред тога што је учествовала је на више научних семинара и конференција како у земљи тако и у иностранству, објавила је и један број оригиналних научних радова у којима се претежно бави контрастивним проучавањима албанске и српске фразеологије. Поред наведеног, назначимо да је била ангажована и у међународном истраживачком пројекту у периоду 2014-2016. година чији је носилац био Институт за филозофију и друштвену теорију под називом *Фигура непријатеља: (пре)осмишљавање српско-албанских односа (Figuring out the Enemy: Re-imagining Serbian-Albanian Relations)*.

Током своје успешне двадесетогодишње каријере професионалног преводиоца за енглески, француски и албански језик и лектора за српски и енглески језик, радила је и сарађивала с многобројним међународним и домаћим организацијама, као и преводилачким агенцијама (EUMM/European Union Monitoring Mission, Council of Europe, Coca-Cola Hellenic, UNICEF, UNDP, Ertisa, Балканолошки институт и др), а објавила је и велики број превода са српског на енглески језик и обрнуто из различитих области. Од 2010. године до данас запослена је као преводилац (за енглески, албански и француски језик) у преводилачкој агенцији NB School из Београда.

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

„Фразеологизми с конституентом соматског порекла у албанском језику и њихови преводни еквиваленти у српском“.

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација Ане Сивачки садржи 578 нумерисаних страна стандардног формата, писаних фонтом Times New Roman (проред 1,5). Сходно упутству за писање докторске дисертације, како осамнаест почетних страна није обухваћено нумерацијом, будући да представљају додатак основном тексту, означене су римским бројевима (i-xviii), а садрже: насловне стране на српском, енглеском и руском, податке о Комисији, Изјаву захвалности, Резиме/Summary (с кључним речима на српском и енглеском) те Садржај.

Организација докторске дисертације је следећа:

1. УВОД (стр. 1–14), с одељцима:

Научне области које обухвата дисертација, Предмет истраживања, Циљеви и очекивани резултати и Основне хипотезе и претпоставке;

2. ТЕОРИЈСКИ ОКВИР (стр. 14–27), с одељцима:

Кратак осврт на фразеологију као научну дисциплину и њен развој у оквиру албанске и српске лингвистике, Основна термилошка одређења, Контрастивна лингвистика и Когнитивна лингвистика;

3. МЕТОДОЛОШКИ ОКВИР (стр. 27–50), са следећим одељцима:

- а) Контрастивна семантичка и формално-структурална анализа,
- б) Концептуална анализа,
- в) Статистичка анализа,
- г) Корпус и извори грађе,
- д) О глосару соматских фразеологизама.

4. КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА СОМАТСКИХ ФРАЗЕОЛОШКИХ ЈЕДИНИЦА СА САСТАВНИЦОМ *КОКЋ/ГЛАВА* И *КРУЕ/ГЛАВА* (стр. 50–108), с наредним одељцима и пододељцима¹:

Симболика главе, Етимолошко порекло албанских лексемâ *kokë/глава* и *krye/глава*, Семантички опсег лексемâ *kokë/глава* и *krye/глава* у албанском и *глава* у српском језику, Референтне вредности лексеме *kokë/глава* у албанском 4.3.2 Референтне вредности лексеме *krye/глава* у албанском, Референтне вредности лексеме *глава* у српском, Структура фразеологизама с конституентима *kokë* и *krye* и њихова формална и семантичка типологизација, Номинални (именски) фразеологизми *Конструкције у номинативу*, *Конструкције у генитиву*, *Конструкције у акузативу са и без предлога*, *Конструкције у аблативу са и без предлога*, *Сложене предлошко-надежне конструкције*, Вербални (глаголски) фразеологизми, *Конструкције типа глагол + соматизам (категорија 1)*, *Конструкције типа глагол + предлог + соматизам (категорија 2)*, *Конструкције типа глагол + соматизам (+ предлог) + лексема (категорија 3)*, Семантичка поља и

¹ Називи свих пододељака исписани су курзивом.

постулирање појмовних метафора, Соматизми *kokë* и *krye* у позитивним семантичким пољима, Соматизми *kokë* и *krye* у негативним семантичким пољима и Соматизми *kokë* и *krye* у неутралним семантичким пољима;

5. КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА СОМАТСКИХ ФРАЗЕОЛОШКИХ ЈЕДИНИЦА СА САСТАВНИЦОМ *SU/OKO* (стр. 108–172), с одељцима и пододељцима:

Симболика ока, Етимолошко порекло албанске лексеме *su/oko*, Семантички опсег лексеме *su/oko* у албанском и *oko* у српском језику, Референтне вредности лексеме *su/oko* у албанском, *Семантичка мотивација биолошком функцијом у албанском*, *Семантичка мотивација физичким карактеристикама у албанском*, *Семантичка мотивација биолошком функцијом у српском*, *Семантичка мотивација физичким карактеристикама у српском*, Структура фразеологизама с конституентом *su/oko* и њихова формална и семантичка типологизација, Номинални (именски) фразеологизми, *Конструкције у номинативу*, *Конструкције у акузативу*, *Конструкције у акузативу с предлогом *те**, *Конструкције у акузативу с предлогом *рѐ**, *Беспредлошке конструкције у акузативу*, Вербални (глаголски) фразеологизми, *Категорија потпуне формално-структуралне и семантичке еквиваленције*, *Категорија парцијалне формално-структуралне и семантичке еквиваленције*, *Парцијална еквиваленција услед неподударности на нивоу соматизма и/или напоредног номиналног конституента*, *Парцијална еквиваленција услед неподударности на нивоу глаголског конституента*, *Парцијална еквиваленција услед неподударности на нивоу соматизма и/или напоредног номиналног конституента и глаголског конституента*, *Категорија нулте формално-структуралне и семантичке еквиваленције*, Семантичка поља и постулирање појмовних метафора, Соматизам *su* у позитивним семантичким пољима, Соматизам *su* у негативним семантичким пољима, Соматизам *su* у неутралним семантичким пољима, *Неутрални фразеологизми који информишу о радњи*, *Неутрални фразеологизми који информишу о начину вршења неке радње*, *Неутрални фразеологизми који информишу о карактеристици кога или чега или чијем стању*.

6. КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА СОМАТСКИХ ФРАЗЕОЛОШКИХ ЈЕДИНИЦА СА САСТАВНИЦОМ *ZEMËR/CPCE* (стр. 172–229), с одељцима и пододељцима:

Симболика срца, Етимолошко порекло албанске лексеме *zetër/срце*, Семантички опсег лексеме *zetër/срце* у албанском и *срце* у српском језику, вредности лексеме *zetër/срце* у албанском, Референтне вредности лексеме *срце* у српском, Структура фразеологизама с конституентом *zetër* и њихова формална и семантичка типологизација, Номинални (именски) фразеологизми, *Беспредлошке конструкције*, *Предлошко-надежне конструкције*, Прелазни фразеологизми, Вербални (глаголски) фразеологизми, Семантичка поља и постулирање појмовних метафора, Соматизам *zetër* у позитивним семантичким пољима, Соматизам *zetër* у негативним семантичким пољима и Соматизам *zetër* у неутралним семантичким пољима.

7. КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА СОМАТСКИХ ФРАЗЕОЛОШКИХ ЈЕДИНИЦА СА САСТАВНИЦАМА *DORË/РУКА* И *KRAH/ РУКА/ РАМЕ/ КРИЛО* (стр. 229–310), с одељцима и пододељцима:

Симболика руке, Етимолошко порекло албанских лексема *dorë/рука* и *krah/рука/раме/крило*, Семантички опсег лексема *dorë/krah* у албанском и *рука* у српском језику, Референтне вредности лексема *dorë/рука* у албанском, Референтне вредности лексема *krah/рука/раме/крило* у албанском, Референтне вредности лексема *рука* у српском, фразеологизама с конституентом *dorë/рука* и *krah/рука/раме/крило* и њихова формална и семантичка типологизација, Номинални (именски) фразеологизми, *Конструкције у номинативу*, *Конструкције у генитиву*, *Конструкције у акузативу*, *Конструкције у акузативу с предлогом те*, *Конструкције у акузативу с предлозима тѐ, пѐ и рѐр*, *Конструкције у аблативу*, Прелазни (номинално-вербални) фразеологизми, Вербални (глаголски) фразеологизми, *Конструкције типа глагол + соматизам (+ копула)*, *Конструкције без копуле (глагол + соматизам)*, *Конструкције с копулом (глагол + соматизам + копула)*, *Конструкције типа глагол + предлошко-надежна конструкција са соматизмом (+ копула)*, *Фразеологизми с предлошко-надежном конструкцијом у номинативу*, *с предлошко-надежном конструкцијом у акузативу*, *Предлошко-надежне конструкције у акузативу с предлозима пѐ и пѐрѐр*, *Предлошко-надежне конструкције у акузативу с предлогом те*, *Фразеологизми с предлошко-надежном конструкцијом у аблативу*, Семантичка поља и постулирање појмовних метафора, Соматизми *dorë* и *krah* у позитивним семантичким пољима, Соматизми *dorë* и *krah* у негативним семантичким пољима, Соматизми *dorë* и *krah* у неутралним семантичким пољима, Амбивалентни фразеологизми с конституентима *dorë* и *krah* и Бивалентни или контекстуално зависни фразеологизми с конституентима *dorë* и *krah*.

8. КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА СОМАТСКИХ ФРАЗЕОЛОШКИХ ЈЕДИНИЦА СА САСТАВНИЦОМ *KËMBË/НОГА* (стр. 310–369), с одељцима и пододељцима:

Симболика ноге, Етимолошко порекло албанске лексема *këmbë/нога*, Семантички опсег лексема *këmbë/нога* у албанском и *нога* у српском језику, Референтне вредности лексема *këmbë/нога* у албанском, Референтне вредности лексема *нога* у српском, Структура фразеологизама с конституентом *këmbë/нога* и њихова формална и семантичка типологизација, Номинални (именски) фразеологизми, Вербални (глаголски) фразеологизми, *Просте глаголско-именске конструкције (конструкције типа глагол + соматизам /+ копула/)*, *Конструкције типа глагол + соматизам*, *Конструкције типа глагол + соматизам + копула*, *Конструкције са соматизмом у номинативу*, *Конструкције са соматизмом у акузативу*, *Сложене глаголско-именске конструкције*, *Полиноминалне и поливербалне конструкције са и без копуле*, Семантичка поља и постулирање појмовних метафора, Соматизам *këmbë* у позитивним семантичким пољима, Соматизам *këmbë* у негативним семантичким пољима, Соматизам *këmbë* у неутралним семантичким пољима,

Амбивалентни фразеологизми с конституентом *këmbë* и Бивалентни или контекстуално зависни фразеологизми с конституентом *këmbë*.

9. КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА СОМАТСКИХ ФРАЗЕОЛОШКИХ ЈЕДИНИЦА СА САСТАВНИЦОМ *GJAK/KPV* (стр. 369–408), с одељцима и пододељцима:

Симболика крви, Етимолошко порекло албанске лексеме *gjak/kpv*, Семантички опсег лексема *gjak /kpv* у албанском и *kpv* у српском језику, Референтне вредности лексеме *gjak /kpv* у албанском, Референтне вредности лексеме *kpv* у српском, Структура фразеологизама с конституентом *gjak* и њихова формална и семантичка типологизација, Номинални (именски) фразеологизми, Вербални (глаголски) фразеологизми, Семантичка поља и постулирање појмовних метафора, Соматизам *gjak* у позитивним семантичким пољима и Соматизам *gjak* у негативним семантичким пољима.

10. ЗАКЉУЧАК (стр. 408–429);

11. ИЗВОРИ ГРАЂЕ И ЛИТЕРАТУРА (стр. 429–449);

12. ПРИЛОЗИ 1–8 (стр. 449–575):

- Прилог 1 – Списак постулираних појмовних метафора у позитивним семантичким пољима;
- Прилог 2 – Списак постулираних појмовних метафора у негативним семантичким пољима;
- Прилог 3 – Списак постулираних појмовних метафора у неутралним семантичким пољима;
- Прилог 4а – Списак семантичких поља у којима фигурирају соматски фразеологизми с конституентима *KOKË/KRYE/ГЛАВА*;
- Прилог 4б – Списак семантичких поља у којима фигурирају соматски фразеологизми с конституентом *SY/OKO*;
- Прилог 4в – Списак семантичких поља у којима фигурирају соматски фразеологизми с конституентом *ZEMËR/CPЦE*;
- Прилог 4г – Списак семантичких поља у којима фигурирају соматски фразеологизми с конституентима *DORË/KРАН/ПУКА*;
- Прилог 4д – Списак семантичких поља у којима фигурирају соматски фразеологизми с конституентом *KËMBË/НОГА*;
- Прилог 4ђ – Списак семантичких поља у којима фигурирају соматски фразеологизми с конституентом *GJAK/KPV*;
- Прилог 5а – Семантичке реализације соматизама *KOKË/KRYE/ГЛАВА* које фигурирају у фразеологизмима;
- Прилог 5б – Семантичке реализације соматизама *SY/OKO* које фигурирају у фразеологизмима;
- Прилог 5в – Семантичке реализације соматизама *ZEMËR/CPЦE* које фигурирају у фразеологизмима;

- Прилог 5г – Семантичке реализације соматизама *DORË/KRAH/ПУКА* које фигурирају у фразеологизмима;
- Прилог 5д – Семантичке реализације соматизама *КËМВË/НОГА* које фигурирају у фразеологизмима;
- Прилог 5ђ – Семантичке реализације соматизама *GJAK/КРВ* које фигурирају у фразеологизмима;
- Прилог 6 – Списак секундарних соматизама у албанском језику;
- Прилог 7 – Списак терцијарних соматизама у албанском језику;
- Прилог 8 – Албанско-српски глосар соматских фразеологизама.

Након наведених поглавља следи кратка **Биографија аутора**, потписана **Изјава о ауторству**, потписана **Изјава о истоветности електронске и штампане верзије докторског рада** као и потписана **Изјава о коришћењу**.

Дисертација у оквиру главног текста садржи шест илустрација и шест табела. Списак извора грађе обухвата 44 једнојезична, двојезична или вишејезична речника, 31 књижевно дело и осам електронских извора, док списак литературе укључује 190 релевантних библиографских јединица.

У ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Предмет истраживања дисертације која се првенствено сврстава у област контрастивне, односно у нешто ужем смислу балканске фразеологије, јесте контрастивна анализа фразеолошких јединица са саставницом соматског порекла у албанском језику и њихових преводних еквивалената у српском, и то са формално-структурног и семантичког, с једне, те когнитивног становишта, с друге стране.

Циљеви истраживања су двојаки:

А) они су и епистемски, будући да обухватају:

- (1) прикупљање, одабир корпуса и утврђивање његовог приближног удела у фразеолошком фонду албанског језика;
- (2) представљање уочених формално-структуралних и семантичких подударности и неподударности и структурална класификација и типологизација соматских фразеологизама на албанском језику;
- (3) утврђивање продуктивности соматских лексема у албанском и српском;
- (4) типологизација соматских фразеологизама према одговарајућим семантичким пољима.

Б) и апликативни, с обзиром да укључују:

- (1) постављање методолошког оквира који би без значајнијих модификација нашао примену у будућим контрастивним и/или компаративним проучавањима албанско-српских фразеолошких односа;
- (2) унапређење развоја и стандардизације одговарајуће фразеолошке терминологије у албанском лингвистичком окружењу; и
- (3) израду двојезичног албанско-српског глосара соматских фразеологизама.

Истраживање се заснива на **четири основне хипотезе**:

(1) у првом реду, услед постојања великог броја разлика између албанског и српског, јер је реч о два несродна балканска језика између којих се уочавају непоклапања на структурном и семантичком нивоу, најмање типолошки издиференцирана категорија соматских фразеологизама је она код које постоји потпуна еквиваленција на свим нивоима;

(2) с обзиром да сви балкански језици показују виши степен конвергенције на нивоу својих језичких система, очекивано је да бројност категорије делимично подударних соматских фразеологизама потврди овакву претпоставку, на основу чега се долази до закључка да је посебну пажњу неопходно усмерити на оне изразе за које се утврди да не поседују одговарајуће преводне еквиваленте у виду соматског и/или неког другог фразеологизма у српском, како би се утврдило на које начине се у албанском постиже посебна експресивност семантичким и морфолошким инструментима који говорнику српског нису доступни;

(3) претпостављено је да је синонимијска супституција соматских конституената могућа само у оквиру ограниченог броја случава, што је истраживање усмерило у правцу утврђивања рестрикција које онемогућавају фразеолошку синонимију; и

(4) узевши у обзир да соматске саставнице припадају групи универзалија, очекиван је висок степен подударности семантичких поља око којих се фразеологизми групишу, уз истовремену неподударност по питању њихове мотивације појмовним метафорама, метонимијом, гестикулацијом и сл. узроковане различитим начинима концептуализације истих појмова у два несродна језика.

У **уводном делу** дисертације кандидаткиња у првом реду истиче вишевековне историјске и етничке контакте између Албанаца и Срба, који су последично подразумевали и језичку интерференцију (у већем или мањем степену), указујући притом на значај суживота на истом географском подручју и снажне међусобне историјске, културне, традицијске и језичке везе. Поменуте везе видљиве су и у области соматске фразеологије, посебно уколико се узме у обзир како фактор универзалности људског тела као инструмента за преношење различитих информација или средства за њихову рецепцију тако и фактор међусобних блиских односа. У том смислу кандидаткиња недвосмислено истиче значај фразеологије у ишчитавању једног дела колективне перцепције стварности два суседна народа, представљајући следствено научне области које истраживање обухвата и на које се у највећој мери ослања (контрастивна фразеологија, семантика, когнитивна семантика и фразеологија, контактна лингвистика, етимологија и лексикографија). Након тога, прелази се на елаборацију предмета, циљева и очекиваних резултата истраживања, као и на основне хипотезе и претпоставке, на које смо се осврнули у претходном делу текста.

Поглавље под називом **Теоријски оквир** конципирано је тако да обухвата кратак преглед фразеологије као засебне научне дисциплине (при чему се посебно истиче утицај такозване руске фразеолошке школе на подизање интересовања за ову област најпре на словенском и источноевропском тлу, а затим и на западноевропском и касније и на глобалном нивоу), а посебан осврт посвећен је албанским и српским фразеолошким истраживањима као и тренутним донетима у оквиру њих. Даље, у оквиру засебног поднаслови, дискутује се о основним терминолошким одређењима и указује се на нужност стандардизације терминологије посебно у оквиру албанске фразеологије, уз упућивање на научни дијалог на тему усклађивања терминологије како с другим језицима, тако и на

унутарјезичком нивоу. Исто тако, кандидаткиња подвлачи да и код српских аутора постоји извесно неслагање по питању одређења појма *фразеологизам*.

Наредни поднаслов (**Контрастивна лингвистика**) у оквиру овог поглавља разматра настанак и развој контрастивне лингвистике као и питање предмета њеног изучавања (односно, проблематику дефинисања њеног предмета) те питање терминологије. Ово је од посебног значаја, с обзиром да је терминолошко одређење (именовање), а следствено и класификовање фразеолошких конструкција прилично сложено и неуједначено. Осврнувши се на неке од најзначајнијих аутора у овој области и њихових ставова у вези са претходно поменутиим аспектима контрастивне лингвистике, кандидаткиња указује на неке од најзначајнијих термина са којима се у овој грани лингвистике најчешће оперише: *контраст* и *контрастирање*, *контрастивна анализа*, *контрастивна обележја*, *трећи члан контрастирања* или *tertium comparationis*. Након тога следи поднаслов посвећен **когнитивној лингвистици** и посебном месту које ова научна дисциплина заузима у односу на друге научне дисциплине на које се ослања. На преглед настанка и почетака когнитивне лингвистике, као и најзначајнијих аутора који су у највећој мери допринели њеном утемељавању као посебне дисциплине, надовезује се поново осврт на најважније појмове у когнитивној лингвистици, какви су метафора и метонимија, које се детаљније разматрају и објашњавају у оквиру овог поднасловоа.

Методологија примењена на спровођење истраживања обрађена је у посебном поглављу под називом **Методолошки оквир**, у којем су детаљно представљени сви аспекти различитих анализа примењених на одабрани корпус. Притом, као посебно значајне издвојене су контрастивна, концептуална и статистичка анализа ексцерпираног корпуса, будући да је дат јасан преглед начина конципирања текстуалних делова дисертације, односно одговарајућих поглавља у којима су анализирани фразеологизми одабрани према критеријумима релевантности сходно предмету и постављеним циљевима израде дисертације. У њима се прво обрађује питање симболике сваког од анализираних соматизама, етимолошко порекло албанских лексема којима се именују одговарајући делови тела, на шта се надовезује детаљан осврт на семантички опсег појединачних соматизама, чиме се, према речима кандидаткиње „у извесном смислу заокружује увид у саму симболичку, културолошку и традицијску, семантичку и етимолошку структуру соматизама“, након чега се прелази на анализу фразеолошког корпуса из формално-структуралне и концептуалне перспективе.

Критеријуми селекције и начина представљања корпуса описани су у посебном поднаслову под називом **Корпус и извори грађе**. Узимајући у обзир да многобројне фразеолошке студије показују како су соматски фразеологизми далеко најбројнија категорија ове врсте израза, као и да овакво интердисциплинарно истраживање није спроведено на обимнијем узорку у албанском и српском језику, кандидаткиња се приликом одабира корпуса руководила принципом репрезентативности. Током ексцерпције и припреме корпуса за обраду, издвојено је укупно 2.193 фразеологизама са соматском саставницом у албанском језику, на које је затим примењена статистичка метода у циљу утврђивања тачног броја соматизама и фразеологизама који се око њих окупљају, чиме се дошло до систематизације соматских лексема према критеријуму заступљености на три основне категорије:

- a) примарне соматизме, или соматске конституенте који чине саставни део више од 100 фразеолошких јединица;

- б) секундарне соматизме, или оне соматске конституенте који чине саставни део више од 20, а мање од 100 фразеолошких јединица; и
в) терцијарне соматизме, тачније речено на оне соматске конституенте који чине саставни део мање од 20 фразеолошких јединица.

Даљом статистичком анализом утврђено је да група примарних соматизама око себе окупља убедљиво највише фразеолошких јединица (1.013 или готово половину свих забележених израза), чинећи на тај начин одлучујући фактор приликом селекције корпуса. Будући да би примена поменутог интердисциплинарног приступа и методологије на узорку од преко 2.000 фразеологизама свакако превазишла оквире стандардне докторске дисертације, кандидаткиња је своје истраживање природно усмерила на групу примарних соматизама као најпродуктивнијих, најобимнијих и, самим тим, и најрепрезентативнијих. Ова група сачињена је од следећих соматских саставница и одговарајућих фразеолошких јединица које оне око себе окупљају:

kokë/глава, krye/глава, sy/око, zemër/срце, dorë/рука, krah/рука, këmbë/нога и gjak/крв

при чему је редослед њихове анализе у дисертацији одређен према положају делова тела које ове лексеме означавају. Презентација корпуса у оквиру саме анализе у потпуности одговара и начину на који су фразеологизми огранизовани у оквиру глосара датог у Прилогу 8 на самом крају рада.

Поднаслов **О глосару соматских фразеологизама** описује фразеолошке јединице уврштене у двојезични глосар који је настао као крајњи резултат одабира и обраде корпуса ексцерпираног из одговарајућих фразеолошких и других речника. Поменути глосар јединствен је пример примене концептуалне анализе у лексикографске сврхе у албанском и српском језику, што га чини изузетно значајним почетним кораком у правцу контрастивних фразеолошких истраживања на корпусу сачињеном од фразеологизама у ова два језика. Иако је у питању један део соматских фразеолошких јединица у албанском, што ће рећи да он није целокупан, овај глосар израђен је са намером даље лексикографске надградње и допуне у будућности, и то тако да најпре обухвати све забележене соматске фразеологизме, да би касније био проширен и несоматским изразима. У наставку овог поднаслова детаљније је објашњен начин организације глосара, начини обележавања преводних еквивалената у складу са њиховом класификацијом према критеријуму припадности потпуној, делимичној или нултој подударности, а дати су и примери за сваки од забележених случајева еквиваленције.

Након претходно описаних уводних, теоријских и методолошких разматрања, свако од **поглавља (4-9)** у наставку дисертације посвећено је поменути примарним соматским конституентима и анализи фразеологизама груписаних око њих. Наведена поглавља конципирана су тако да најпре обрађују симболику соматизама како на општем нивоу, тако и у албанском и српском културно-историјском и традицијском окружењу. Након овога је дат кратак осврт на етимологију и порекло албанских соматизама, а затим се прелази на детаљну семантичку анализу одговарајућих соматских лексема у албанском и српском језику. Основни извори грађе за спровођење наведене семантичке анализе у албанском су једнојезични речници *Fjalor i gjuhës së sotme letrare shqipe I-II* (FGjSLSh 1981) и *Fjalor i gjuhës së sotme shqipe* (FGjSSh 2001 и FGjSSh 1980), док су за анализу соматизама на српском језику коришћени – *Речник српскохрватског књижевног и*

народног језика I-XIV (РСАНУ 1959-1989), *Речник српскохрватског језика*, том 1-6 (РМС 1990) и *Речник српскога језика* (РСЈ₁ 2007 и РСЈ₂ 2011), при чему је посебна пажња посвећена оним референтним вредностима соматизама које улазе у састав фразеолошких израза. Наредни поднаслов у оквиру сваког од наведених централних поглавља односи се на формално-структурну анализу спроведену у циљу утврђивања различитих морфосинтаксичких карактеристика соматских фразеологизама и то у смеру од албанског ка српском језику.

Сви обрађени фразеологизми класификовани су према критеријуму потпуне, делимичне и нулте еквиваленције и подвргнути статистичкој анализи ради добијања репрезентативних података о бројности и заступљености соматских фразеологизама у оба језика и њиховом међусобном односу, што је од посебне важности у контексту темељног испитивања лексичког фонда. Поред претходно поменутих категорија еквиваленције, формална анализа условила је и типологизацију извршену према компонентном саставу фразеолошких јединица, при чему се дошло до две основне групе израза: именских и глаголских, све у зависности од тога да ли главни конституенти од којих су фразеологизми сачињени припадају групи именских или глаголских лексема. Обрадом корпуса уочено је и да поједини изрази могу фигурирати и као глаголски, али и као именски уколико се глаголска саставница изостави, а такви изрази означени су као прелазни фразеолошки изрази и њихова основна одлика је то што у свом саставу најчешће имају тзв. егзистенцијални глагол. Током спровођења формалне и семантичке анализе, кандидаткиња је посебно обрадила примере у којима је забележена било парцијална било нулта еквиваленција узрокована одређеним граматичким категоријама, тј. експресивним средствима која говорнику српског језика нису доступна. У највећој мери се сви такви случајеви односе на категорију албанског одређеног и неодређеног вида номинала у оба броја који, са морфолошке тачке гледишта, представљају посебан облик с јасним импликацијама на значење читавог фразеологизма.

Последњи поднаслов или целина у сваком од наведених поглавља посвећена је спровођењу контрастивне концептуалне анализе такође у смеру од албанског ка српском језику и најпре је усмерена на класификацију фразеологизама према критеријуму припадности неком од одговарајућих семантичких домена: позитивном, негативном и у случају свих соматизама, изузев лексеме *gjak/крв*, и у неутралном. Издвајање категорије неутралних циљних домена од великог је значаја како на ужем лингвистичком плану тј. у контексту проучавања међусобних албанско-српских фразеолошких односа, тако и на нешто општијем плану, с обзиром да овакав начин класификације до сада није спроведен у оквиру доступних когнитивних анализа и истраживања. С тим у вези, кандидаткиња је дужну пажњу посветила детаљнијем изучавању примера сврстаних у ову категорију и издвојила две основне групе израза:

(1) амбивалентне фразеологизме, чија је конотација семантички индиферентна, а функција најчешће информативна; и

(2) бивалентне фразеологизме, који су увек контекстуално зависни, али се од прве групе фразеологизама разликују према свом семантичком опсегу који увек припада позитивном или негативном циљном домену, односно који никада није семантички индиферентан.

Након сврствања у категорије позитивних, негативних или неутралних циљних домена, спроведена је концептуална анализа, која подразумева испитивање мотивације фразеологизама постулирањем појмовних метафора и метонимија, описивањем искуствене слике, геста или мимичких радњи на којима се изрази заснивају и њихово контрастирање с одговарајућим преводним еквивалентима на српском, чиме је обезбеђен инструмент велике употребне вредности у области наставе албанског језика, транслатологије и лексикографије.

У **Закључку** се кандидаткиња осврће на спроведено истраживање, констатујући да су циљеви дисертације у потпуности испуњени те да су полазне хипотезе у великој мери потврђене, а затим детаљно прелази на елаборацију и тумачење свих добијених резултата анализе. Као посебно важни, истичу се најпре резултати формално-структурне анализе који указују на то да постоји висок степен сличности између соматских фразеолошких израза у оба језика (према резултатима истраживања, реч је о 63%, тачније речено 17% свих фразеологизама припада категорији потпуне еквиваленције, а 46% делимичној), а све запажене разлике се у преосталим случајевима јављају услед неподударности унутар морфосинтаксичких категорија које, са своје стране, битно утичу на семантику самих фразеологизама и, сходно томе, на коначни степен еквиваленције између фразеологизама у полазном и у циљном језику. С обзиром да је реч о овако високом степену подударности, што је превазишло почетне претпоставке, тежиште ове докторске дисертације усмерено је на сагледавање свих разлика и неподударности између соматских фразеологизама у оба језика као и на утврђивање њиховог тачног степена еквиваленције. Анализа је показала и да је најмање заступљена категорија такозване апсолутне нулте еквиваленције, којој припадају они фразеологизми на албанском који се на српски не могу пренети путем фразеолошких израза, већ искључиво описно, с обзиром да у српском језику других изражајних могућности нема. Све ово говори у прилог чињеници да су овакви примери далеко мање заступљени у оквиру целокупног корпуса у односу на очекивано, будући да је реч о несродним балканским језицима и да албански језик поседује своје сасвим специфичне културне обрасце фразеологизације за описивање и/или изражавање одређених појава или карактеристика какви не постоје у српском нити у било ком другом савременом европском језику.

Закључна разматрања такође садрже и пресек резултата добијених статистичком анализом, изражених у виду података најпре о бројности фразеологизама у оквиру категорија потпуне, делимичне и нулте еквиваленције (укључујући ту и апсолутну нулту еквиваленцију), затим о заступљености соматизама у различитим категоријама еквиваленције, након чега кандидаткиња даје сумарни приказ најзначајнијих (граматичких и семантичких) фактора од значаја за сам процес фразеологизације и начине преношења фразеолошких израза с албанског на српски добијених спровођењем формално-структуралне и семантичке анализе (превасходно истичући категорију одређеног и неодређеног вида у албанском, унутарјезичку падежну парасинонимију, употребу напоредних соматских конституената, појаву привидне еквиваленције на међујезичком и унутарјезичком плану или паремијске карактеристике полазних фразеологизама, које даље поткрепљује примерима ексцерпираним из обрађеног корпуса).

Приказ резултата спроведене концептуалне анализе укључује податке о укупном броју позитивних, негативних и неутралних циљних домена, којима се потврђују закључци добијени у оквиру многобројних других сличних истраживања, посебно у односу на чињеницу да се око циљних домена негативне конотације групише далеко

највише фразеологизама. Анализа је такође показала и да су албански соматски фразеологизми мотивисани метафорички, метонимијски, искуственим сликама и гестовно мимички, при чему последњи представљају нешто мање заступљену групу у односу на претходно наведене. Израђене појмовне метафоре у потпуности су у складу с Лејкофовом и Џонсоновом поделом на оријентационе, онтолошке и структуралне, при чему је у извесном броју примера утврђено и постојање комплементаризације метафора. Важан закључак приликом разматрања разлога за изостанак еквиваленције у структурном погледу односи се на чињеницу да се ово догађа због неподударних начина концептуализације, односно кључни носилац разлика чини различита позадинска мотивисаност контрастираних фразеологизама. У наставку овог поглавља детаљније су понаособ обрађени сви начини мотивације фразеолошких израза, уз посебан осврт на појаву такозваног метонимијског уланчавања и простог и/или сложеног метонимијског пресликавања, затим искуствених слика те кинеграма као могућих извора за настанак великог броја фразеологизама. На крају се закључна разматрања завршавају издвајањем категорије неутралних фразеологизама са соматском компонентом, што представља нарочито важан допринос у оквиру и самих контрастивних (албанско-српских), али и општих фразеолошких истраживања.

Од великог су значаја и **Прилози 1-8** дати након закључних разматрања, у којима су систематизовани сви резултати анализе спроведене у дисертацији. У Прилозима 1-3 налази се листа свих постулираних појмовних метафора, и то појединачно у позитивним, негативним и неутралним циљним доменима. Поред појмовних метафора, ови прилози укључују и сва семантичка поља идентификована током спровођења концептуалне анализе. Прилози 4а-4ђ садрже списак свих семантичких поља (позитивних, негативних и неутралних) у којима фигурирају фразеологизми окупљени око сваког примарног соматског конституента, док су у Прилозима 5а-5ђ представљени резултати семантичке анализе соматизама у виду њихових семантичких реализација за које је утврђено да фигурирају у фразеолошким изразима. Прилози 6 и 7 садрже списак сви секундарних, односно терцијарних соматизама ексцерпираних из корпуса, заједно с тачним бројем фразеологизама у оквиру којих се ове лексеме појављују.

Од посебно важан за преводилачку науку, наставу албанског као страног језика, али и научна истраживања фразеологије, Прилог 8 садржи **албанско-српски глосар соматских фразеологизама** организован тако да прати редослед анализе соматских саставница у текстуалним поглављима дисертације. Уз сваки полазни фразеологизам на албанском дат је његов дословни превод ради што јаснијег увида у фразеолошку слику, односно у тачну морфосинтаксичку структуру сваког фразеологизама. Исто тако, сви одговарајућ(и) преводни(е) еквивалент(и) обележен(и) је (су) посебним ознакама степена еквиваленције на основу јасно утврђених критеријума. Научна вредност и допринос овог глосара огледа се првенствено у чињеници да на нашим просторима још не постоји адекватан фразеолошки албанско-српски речник (и обратно), што чини овај глосар, из данашње перспективе, јединственим лексикографским делом израђеним у циљу давања полазне основе за даљу лексикографску надградњу. Како је полазни циљ био при изради ове докторске дисертације да се састави један овакав глосар, може се рећи да је он у потпуности остварен. Његова иновативност огледа се и у томе што је ово први фразеолошки албанско-српски лексикографски извор у чијој је изради примењена когнитивнолингвистичка метода.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

1. **Сивачки, Ана**, Мутавцић, Предраг. (2016). „Фразеологизми с конституентом крв у позитивним семантичким пољима у албанском језику и њихови преводни еквиваленти у српском. Прилог контрастивној и формално-структуралној и концептуалној анализи“. У: *Крв, књижевност, култура* (тематски зборник радова; уредници: Мирјана Детелић, Лидија Делић). Београд: Балканолошки институт САНУ, стр. 55-78 (резиме на енглеском језику, стр. 77-78).

ISBN 978-86-7179-097-0

2. Мутавцић, Предраг, **Сивачки, Ана**, Kampouris, Anastassios. (2016). „О семантичкој (не)могућности преношења фразеологизама са компонентом властите именице (апелативом) из српског на грчки и албански језик (прилог проучавању балканске фразеологије и семантике)“. У: *Језик, књижевност, значење – језичка истраживања* (зборник радова). Ниш: Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, стр. 279-303 (резиме на енглеском језику, стр. 303).

ISBN 987-7379-409-9

3. Mandić, Marija, **Сивачки, Ана**. (2015). „Језик и etno-politički sukob: Slučaj albanskog u savremenom Beogradu“. У: *Figura neprijatelja: (pre)osmišljavanje srpsko-albanskih odnosa*, Београд: Институт за филозофију и друштвену теорију-Бетон, стр.261-281 (резиме на енглеском језику, стр. 281).

ISBN 978-86-82417-86-6 (IFDT)

доступно на:

<http://www.elektrobeton.net/wp-content/uploads/2015/12/Figura-neprijateljaLOW-nov.pdf>

4. **Сивачки, Ана**. (2013). „Specific initial (introductory) formulas in Albanian (decasyllabic) songs of the frontier warriors“. *Balkanica XLIV* (тематски зборник радова). Београд: Балканолошки институт САНУ, стр. 173-198.

ISBN 978-86-7179-091-8

доступно на:

<http://www.doiserbia.nb.rs/img/doi/0350-7653/2013/0350-76531344113S.pdf>

5. Мутавцић Предраг, **Сивачки Ана**. (2014). „Балкански језици и опсени дискурс“. У: *Језик, књижевност, дискурс* (зборник радова). Ниш: Филозофски факултет Универзитета у Нишу, стр. 551-565 (резиме на енглеском, стр. 564-565).

ISBN: 978-86-7379-369-6

доступно на:

<http://izdavastvo.filfak.ni.ac.rs/zbornici/2015/jezik-knjizevnost-diskurs-jezicka-analiza>).

6. Мутавцић, Предраг, **Сивачки, Ана**, Kampouris, Anastassios. (2014). „Старање идентитета савремених балканских народа у времену и простору (значај објављивања првих граматика народног језика код Грка, Румуна, Аромуна и Албанаца)“. У: *Језици и културе у времену и простору, IV/1*(тематски зборник), Нови Сад: Филозофски факултет, стр. 189-200 (резиме на енглеском језику стр. 199-200).

ISBN: 978-86-6065-324-8

доступно на:

<http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sites/default/files/db/books/978-86-6065-324-8.pdf>

7. Мутавцић Предраг, **Сивачки Ана**, Колесар Марина. (2014). „Фразеологизми с компонентом ZEMËR/ZEMRA (срце) у савременом албанском и њихови преводни еквиваленти у српском и румунском језику“. У: *Језици и културе у времену и простору III* (тематски зборник), Нови Сад: Филозофски факултет, стр. 59-76. (резиме на енглеском језику стр. 75-76).

ISBN: 978-86-6065-282-1

доступно на: <http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2014/978-86-6065-282-1>

8. Слијепчевић Светлана, **Сивачки Ана**. (2013). „О развоју термина мајка, отац, син и кћи у индоевропским језицима (с посебним освртом на српски и албански)“. У: *Савремена проучавања језика и књижевности IV*, Књига 1 (зборник радова). Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, стр. 33-42 (резиме на енглеском језику стр. 42).

ISBN: 978-86-85991-50-9

доступно на: http://www.filum.kg.ac.rs/images/IV_skup_1I_deo.pdf

9. Мутавцић, Предраг Ј, **Сивачки, Ана В**, Kampouris, Anastassios L. (2013): „Делови тела као конституенти фразеологизама у савременом српском, грчком и албанском језику“. У: *Српски језик, књижевност, уметност (Традиција и иновације у савременом српском језику)*, књига 1 (зборник радова). Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, стр. 421-433 (резиме на енглеском језику, стр. 432-433).

ISBN: 987-86-85991-52-3 (ФФ)

доступно на:

http://www.filum.kg.ac.rs/images/7_nauc_skup1_prvi_deo.pdf

http://www.filum.kg.ac.rs/images/7_nauc_skup1_drugi_deo.pdf

10. Мутавцић Предраг, Годоровић Дарко, **Сивачки Ана**. (2012): „Кулинаризми у савременом српском, грчком и албанском језику“. У: *Српски језик, књижевност, уметност*, Књига 1 (зборник радова). Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, стр. 443-457 (резиме на енглеском језику, стр. 457).

ISBN: 978-86-85991

доступно на: http://www.filum.kg.ac.rs/images/6_skup_2012-1_knjiga.pdf

11. **Сивачки, Ана**. (2012): „Упоредни приказ албанских песама циклуса о Муји и Халилу и српских народних епских песама“. У: *Језици и културе у времену и простору*, Књига 1 (зборник радова). Нови Сад: Филозофски факултет, стр. 587-598 (резиме на енглеском језику, стр. 597-598)

ISBN: 978-86-6065-152-7

доступно на:

http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sites/default/files/db/books/JEZICI%20I%20KULTURE%20U%20VREMENU%20I%20PROSTORU_12.pdf

VII ЗАКЉУЧЦИ, ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Истраживање које је кандидаткиња Ана Сивачки, мастер, спровела на обимном корпусу сачињеном од соматских фразеолошких израза на албанском језику и њихових одговарајућих преводних еквивалената на српском, представља прву студију ове врсте спроведену у албанском и српском лингвистичком окружењу, па и шире. Пре израде ове дисертације, различити аутори су се албанско-српским фразеолошким односима бавили искључиво из перспективе неких других лингвистичких дисциплина, какве су

лексикологија, лексикографија, семантика или морфосинтакса, док се изучавањем питања међусобних језичких односа на плану соматског фразеолошког фонда у ова два језика, према нашим сазнањима до сада бавила искључиво ауторка са својим сарадницима. Због тога је вредност ове дисертације вишеструка, а конкретан научни допринос видљив је и из самих основних циљева који су у потпуности остварени.

Теоријски допринос дисертације, који је истовремено и практично применљив у научним истраживањима, огледа се првенствено у конципирању и постављању таквог методолошког оквира који се без значајнијих измена може користити и у будућим фразеолошким истраживањима, посебно на пољу контрастивне албанско-српске фразеологије, али и на општем лингвистичком плану. За разлику од великог броја сличних студија и дисертација, у којима је тежиште истраживања стављено само на једном аспекту фразеолошких израза (семантичком, формално-структурном, концептуалном и слично), разматрањем симболике, етимологије и семантичких опсега соматских лексема као носилаца фразеолошких израза, уз структуралну и концептуалну анализу фразеологизама у чијем се саставу налазе поменуте соматске лексеме, обједињени су углавном сви фактори од значаја и утицаја на стварање фразеолошких израза, чиме је постигнут потпуни увид у обрађени фразеолошки фонд.

Један од значајнијих научних доприноса из теоријске перспективе подразумева и детаљну ситематизацију корпуса која укључује прикупљање, приказивање и опис албанских соматских фразеологизама и њихову класификацију утемељену на принципима потпуне, делимичне и нулте еквиваленције, као и утврђивање продуктивности соматских лексема у албанском језику, уз типологизацију фразеологизама према одговарајућим семантичким пољима, односно спровођење концептуалне анализе каква до сада није спроведен у албанском и српском лингвистичком окружењу. Поред тога, у дисертацији је извршен потпуно нов начин класификације фразеологизама у односу на конотацијски критеријум, при чему је кандидаткиња на темељан, аргументован и методолошки поткрепљен начин предложила увођење категорије неутралности фразеологизама, што према нашим сазнањима, до сада није учињено ни у домаћим, ни у страним фразеолошким истраживањима, због чега се овај рад може сматрати иновативним чак и у ширим светским оквирима.

Поред научне, резултати истраживања кандидаткиње Ане Сивачки, имају и практичну примену у различитим областима, од чега највећу пажњу заслужује двојезични албанско-српски глосар соматских фразеолошких израза који садржи укупно 1.013 израза с обрађеним соматским саставницама, не укључујући синонимне фразеологизме и готово двоструко више њихових различитих семантичких реализација, као и одговарајућих преводних еквивалената на српском. Сама организација глосара је таква да садржи више различитих резултата спроведеног истраживања: пописане, систематизоване и глосиране полазне фразеологизме на албанском, преводне еквиваленте на српском предложене на основу спроведене семантичке и концептуалне анализе, ознаке класификације у одговарајуће групе еквиваленције и фразеологизме (соматског и несоматског порекла) синонимне полазним фразеолошким јединицама. Овакав аналитички приступ изради глосара, како и сама кандидаткиња наводи, представља солидну полазну основу за његово даље допуњавање и прилагођавање у оквиру даљих албанско-српских контрастивних фразеолошких истраживања, чиме је поред конкретне употребе у области преводилачке науке или наставе албанског језика као страног, вредност овог глосара видљива и у научном окружењу.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Опсежно контрастивно и интердисциплинарно истраживање које је кандидаткиња применила у овом раду недвосмислено показује и потврђује њено ваљано познавање предметне проблематике као и релевантне домаће и стране стручне литературе. Ексерцирани корпус је систематично обрађен и свеобухватно анализиран. Важно је истаћи и то да:

- а) је доследно спроведен методолошки поступак анализе којом су обједињени сви аспекти од значаја за успешно и детаљно сагледавање предмета дисертације;
- б) су сви резултати веродостојни, убедљиви и теоријско-емпиријски проверљиви;
- в) је дисертација израђена у потпуном складу с образложењем предлога теме;
- г) су испуњени сви прописани захтеви за писање докторског рада;
- д) се кандидаткиња доследно придржавала свих постављених циљева и полазних хипотеза.

Назначимо још и то да је формално-структурна, семантичка, статистичка и концептуална анализа албанског корпуса спроведена исцрпно, темељно и у складу с увреженом праксом у области савремених фразеолошких истраживања, а да су резултати представљени крајње систематично и јасно уз пружање детаљних објашњења као и пропратних смерница за могућа даља слична истраживања.

Поред израде јединственог двојезичног глосара насталог као директан резултат спроведене анализе, кандидаткиња је показала способност и критичког сагледавања проблематике којом се бавила, што је последично довело и до обједињавања различитих методолошких приступа примењених на истраживање. У том погледу запажа се иновативан приступ у идентификовању нове и у нашим научним оквирима потпуно неистражене семантичке категорије албанских фразеологизама с одабраним соматским компонентама. С обзиром да је вредност ове докторске дисертације изузетно велика, понајпре у њеном квалитативном погледу, Комисија је једногласно оцењује позитивно, посебно подвлачећи њен изузетан научни и стручни допринос у оквиру релевантних научних дисциплина које је својом темом ово истраживање обухватило. Другим речима, ова докторска дисертација, како смо већ назначили, по својој структури као и по начину рада може послужити као практичан и веома прегледан предлогак (модел) за даља фразеолошка истраживања, и то не само строго узевши у оквиру албанско-српских него и ширих међуфразеолошких балканских.

IX ПРЕДЛОГ

Имајући на уму укупну оцену описане дисертације, Комисија има посебну част и велико задовољство да предложи Наставно-научном већу Филолошког факултета у Београду да докторски рад Ане Сивачки, мастера, под називом *Фразеологизми с конституентом соматског порекла у албанском језику и њихови преводни еквиваленти у српском* прихвати као дисертацију која испуњава све услове предвиђене законом те да кандидаткињу позове на усмену одбрану рада пред Комисијом која и потписује овај извештај.

У Београду, 22. мај 2017. године

КОМИСИЈА

др Предраг Мутавцић, доцент

др Мерима Кријези, доцент

др Вања Станишић, ванредни професор

др Душан Батаковић, научни саветник